

Disquisitionvm Magicarvm Libri Sex

Delrio, Martín Antonio

Mogvntiae, 1624

Qvæstio XXV. Cum sagæ plerumq[ue] sint induratæ & maleficio taciturnitatis munitæ, qualis tortura in hoc crimine maioris sirt effectus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62472](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-62472)

per L. vii C. de falso. & l. edictum D. de qua-
stion. Brun. de indic. & tortur. p. 2. q. 5. nu.
52. Conrad. in pract. tit. de negat. crim. nu.
39. in fin. Nouiss. Roman. de test. q. 37. n. 89.
Sed quia in his certa regula tradi non
potest, quia res pro personarum, indi-
ciorum, & aliarum considerationum
varietate iudici moderanda, ut docu. l.
5. disquis. sect. 9. vers. tortura modus. ideo
hoc totum prudentis iudicis arbitrio
commisum censetur, ut torturam in-
tendat vel remittat, prout in conscientia
iudicabit. l. de minore §. tormenta. l.
questionis D. quæst. Brunus sap. Clarus d. q.
64. num. 2. Foder. in verbo rei indurati. nu.
16. Binsfeld. d. concl. 5. Meno. h. de arbit.
Iud. cem. 3. casu 271 Farina. q. 38. num. 33.
vbi post num. 34. ponit varios tortura gra-
dus, qui possum iudicem dirigere. optimum
puto sequi loci consuetudinem, ut bene
Chartar. sap. nu. 49.

QVÆSTIO XXV.

Cum sage plerumq. sint induratae &
maleficio taciturnitatis munitæ, qua-
lis tortura in hoc criminе ma-
ioris sit effectus.

VIA propter varia concur-
rentia temporis, loci perso-
nae sæpe fit, ut quod in uno
efficax, in alio irritum in-
ueniatur: immo quod uno die vehe-
menter metuendum & intolerandum,
hoc eidem personæ alio tempore haud
magni faciendum videatur: vix certi
quid responderi queat: nisi quod ab
experiencia iudex in his directionem
suum debeat mutuari. Scio profuisse, &
bonum factum iudico, si simul cum
questione adhibeantur: aliqua reme-
dia Ecclesiastica, quibus dæmonis vires
infringi solitæ. Syluest. in l. de Strigim
admir. commendat præmissam exorcisi-

A zationem, non quod possellas à dæmo-
ne sagas omnes sentiat: sed quia vel ob-
sessæ, vel præsentia eius obfirmatæ
sunt. Utile quoque si torquendi collo
appendantur sacræ reliquiæ, vel agni
cerei effigies consecrata: item si aqua
benedicta in os infundatur, & ea corpus
aspergatur: & cum utuntur tormento insomniæ, cerei benedicti in-
stillatio inopinata. Verum haec omnia
(ut dixi) ab vsu docentur: & cauendum
ne sacræ hisce remedij superstitiosi ali-
quid ratione materiae, temporis, aut
numeri, immisceatur. Plurimum &
crebro veritati obstat mala iudicium &
quæsitorum dispositio quoad fidem,
mores, aut intentionem, hinc enim fit,
ut adeo multa Deus diabolo permittat,
quæ contra iudices bene dispositos, nec
tam crebro nec tam facile foret per-
missurus.

QVÆSTIO XXVI.

Quoties possit eleuari reus, & quot
possunt dari ictus; pro quo-
libet indicio?

NON potest in his constitu-
certis modis vel regula: iu-
dex deberet facere secundum
arbitrium & conscientiam
suum: considerata qualitate delicti, per-
sonæ, & indiciorum, recte Marsil. in pract.
crim. §. expeditam nume. 85. Clarus d. q. 64
num. 32. qui nonnulla de istuum nume. Me-
noch. cas. 271. & alij citati à Giacharo ad
d. q. 64. versiue. Iudicis arbitrium. Paris de
Sindica. versiue. tortura cap. 4. nume. 1. Boer.
dei. 163. numer. 8. & decisi. Lucens. 89. nu-
mer. 11.

In genere dici potest, regulariter re-
um ter eleuari & dimitti posse. Caso.
de torment. cap. 14. & de consuetudine
Italiæ solere pro singulis indicijs tres

Tunc 3

ictus

ictus dari, scribit Marfil, in pract. §. occurrit column. 2. versic. & potest ponit, sequitur Ioseph. Cum de Sindicat. rub. de tortu. nume. 20. Nouell. falla. 92. numer. 28. mihi hoc durius semper visum. Nam & ipse Marfil. alibi consil. 8. numer. 37. respondit sufficienter tortum, qui habuit sex ictus chordæ, quod est vniuersum pro omnibus indicijs intelligendum: Cravetta vero tres ictus satis esse censuit. consil. 287. numer. 6. nempe non pro singulis indicijs, sed omnibus ante habitis & toto continuo tempore, quo reus in una quæstione manet suspensus Grillæd. tract. de questio. §. 4. vide idem numer. 9. Clarus lib. 5. §. fin. d. quest. 64. numer. 33. Farinac. lib. 1. titul. 5. quest. 38. numero 47. & 54.

QUÆSTIO XXVII.

Quamdiu reus posset teneri in chorda eleuatus ordinarie?

TATUTVM est quadam bulla Pauli III. Pontificis sapientissimi, non teneri usq; ad spaciū horæ, in bullario 1. fol. 471. Si enim bullæ verba perpendas, prohibet reum in tortura teneri per longum temporis spaciū, veluti vnius aut plurium horarum. q. d. tale esse non modo plurium, sed vnius quoque integræ horæ. nisi legendum, vnius & plurium ut summum permittat ad vnam horam, & sic videntur intelligere DD. qui in atrocissimis permitunt vnam horam aut paulo amplius. Foller. in verb. rei indurat. nu. 16. fol. 289. Flaminius Cartar. in pract. de interrogat. reor. lib. 4. ca. 1. num. 113. Farin. q. 38. num. 54. Grilland. sup. num. 9. ego quoq; d. li. 5. sect. 9. versi tortura modus.

DISQVISITIONVM MAGICARVM

QUÆSTIO XXVIII.

Quid in utroq; ad summū fieri possit.

VAESTIO procedit denuo
mero ictuum, elevationum,
& quantitate temporis.

In primis Deo ante oculos
posito, & moderamine tali exhibito, ut
præceps & effrenata vitetur saevitia. l.
de minore §. tormenta D. de quest. I. nihil. C.
eodem, debet iudex potius amplecti,
quo ad res patietur, benignitatem quam
atrocitatem, Aymon. consil. 287. Bertazz.
consil. 315. num. 3. & videre ut reus tortus
saluus sit innocentia vel supplicio. l.
questiois modum D. de quest. vii Bart.
Alber. & Marf. & Gandin. in tit. de quest. n.
& 10.

Deinde Patauini DD. centent ad
summum tribus diebus interpolatis, si
sint indicia vrgentia, reum torqueri
posse, & pro qualibet vice ter eleuari
cum tribus quaßlationibus, & ita fieri
sub domino Sereniss. reip. Veneræ, &
consultisse Paulum de Castro con. 199. vīsa
inquisitione num. 5. lib. 2. & sequi Blanc. de
iudic. num. 14. Cason. d. cap. 14. Mars. No-
uell. & Clar. sup. Ciril. de quest. §. II. num.
5. Bonacofi. commun. opin. crimin. p. vers. tor-
quendus debet habere, quam attestantur de
commun. Italia. praxi. Ulterius si cri-
minis grauitas exigat, & satis robustus
sit reus, posse reo eleuato & ad tempus
luspenso facere quaßari funem, qui
modus torquendi censetur vehemen-
tior, quam per elevationem cum di-
missione & ictibus. Bursat. post Gerer.
& alios consil. 201. n. 9. li. 2. Quando cum
ictib. releuatur & dimittitur, ad sum-
mum quatuor ictus, & ultimo pon-
derum grauiorum ad pedes appensi-
nem permittunt Friburgens. citantes
Grilland. sup. Foller. sup. num. 16. & Farin.
d. locon. 49. & 54.

QVÆ